

LA QÜESTIÓ SOCIAL

(Hermosa comparansa)

La Qüestió social, tal com avuy s' es plantejada, no compta per res ab Deu, y per axó resulta insoluble. Es una troca embolicada que no se li trova 'l cap, perquè no se li vol buscar, perquè lo cap del fil es lo nom de Deu. Pel Socialisme modern lo deu es l' home y ningú més, es á dir, lo Pare nostre al revés. Sempre sentiréu parlar de la humanitat, de humanitarisme, de drets del home: no's mohuen de aqueix cercle humá, y es clar que no hi trovan sortida. Y la troca de que vos he parlat, veyentla cada jorn més embullada y no trovantli el cap, lo que volen en definitiva es tallarla (*cortar por lo sano* com diuen els castellans), y veus aquí la famosa Qüestió social reduhida á una qüestió de forsa.

La dinamita es pels de baix lo suprem argument: lo sabre ó mauser es pels de dalt la suprema solució. No dona més de sí la Qüestió social sense Deu, que lo que dona de sí una troca sense cap. ¿Sabéu que fan les vostres dones, quan no se li troba 'l cap á la troca, per desembullarla? Colp d' estidores pel mitj, y llestos. Aixís se fa avuy dia: contra 'ls rics, lo petardo ó bomba á tot pasto. Contra 'ls pobres, á tot pasto l' estat de guerra.

¡Oh pobres masses populars enganrades! ¡Oh classes riques més enganrades encara! Lo Pare nostre vos donaria 'l cap de la troca, per desembullarla pacíficament, si vulguessiu buscarlo. Deu pel pobre y Deu pels rics y Deu per tots. ¡Deu amparant tots los drets y Deu sancionant tots los devers! Deu, pare d' uns y altres y jutje de tots. ¡Y tots, fills sumiso: de Deu, y ab la primera reverencia pel Nom de Deu, y per primer códich la lley de Deu!

F. S. y S.

El perquè dels premis

Las paraulas caldejadas que de llabris del digne representant del Ilm. Ajuntament ohirem el dia de la nostra festa capdal, ens mouhen á reproduhir la Memoria inédita del resultat del Concurs que intentarem celebrar el segón any del funcionament de la Conferencia Nocturna.

Diu aixís:

«Determinat desde primers d' any la celebració d' un Concurs de pedasos y 'surgits, labors, escriptura y assiduitat en la asistencia, pera' l dia en que celebressem la festa del nostre copatró San Antoni; no sols pera que tinguessen las alumnas un alicient á fi de dedicarse ab més energia al treball, si que també pera que els zelosos benefactors vegessen que no eran mal empleadas las limosnas ab que ayudan al sosteniment de la Conferencia Nocturna, se habia desistit ja de la celebració de aquest acte. ¿Perqué? En un Concurs poden solsament premiarse algunas, pocas, de las obras presentadas, segons el mérit y capacitat dels que presentan y no sols aixó sino que deuen mirarse també 'ls mérits ab que contan pera executarlas y aixó es lo que 'l Patronat intentaba fer. Però ¿en quina forma? La asistencia con zen debía premiarse, pero ¡imposible! Ni 'l mal temps, ni funcions al vespre, ni diversions, apartaban á las noyas de la Conferencia. Solsament exigencias del treball ó enfermetats en ellas ó sas familias podian apartarlas del Patronat. La lectura y escriptura, tractantse de novas que la major part passan el dia á la fábrica; de noyas grans que arriban als 15 ó 20 anys sens que ningú las hi haigi ensenyat á confegir els cartels, ni el perque serveixen las plomas; la afició de que tantas probas han donat durant aquest transeurs de temps; y la bona voluntat ab que ab sas mans que rajan oli y 'l seu cap enterbolit per el baf del cotó y la fressa de las máquinas, preñian el llibre y el cartipás y procuraban descifrar aquells signos geroglífics pera recordarlos; convenceren á las encarregadas de las classes que debían premiarse de la immensa majoria. El treball á ma; aquellas pessas de roba que, esquinsadas ó per con-